

Publikovaná edice Institutu pro kriminologii a sociální prevenci 2015

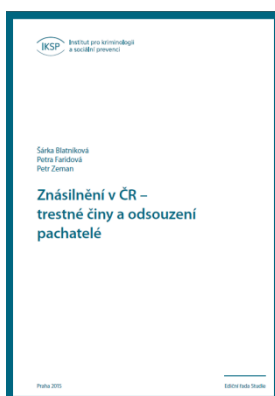
Studie

Drogová kriminalita a trestní zákoník

Zeman, P., Štefunková, M., Trávníčková, I.

Monografie přináší výsledky tříletého výzkumu, zaměřeného na zhodnocení dopadů přijetí trestního zákoníku na odhalování a postih primární drogové kriminality. Obsahuje srovnání právní úpravy v trestním zákoníku se stavem před rokem 2010 a popis aktuálního vývoje souvisejících trestněprávních institutů, přičemž neopomíjí ani exkurs do situace v zahraničí a na nadnárodní úrovni. Zabývá se praktickou aplikací právní úpravy orgány činnými v trestním řízení, popisuje a rozebírá stav, vývoj a formy drogové trestné činnosti v ČR. Zamýšlí se i nad souvislostmi mezi vývojem právní úpravy drogové kriminality a vývojem protidrogové politiky jako celku. Autoři kromě právní úpravy vycházejí zejména z podrobných statistických přehledů kriminality, relevantních analytických a strategických materiálů státních orgánů a institucí, a výsledků rozsáhlého expertního dotazníkového šetření.

Znásilnění v ČR – trestné činy a odsouzení pachatelé

Blatníková, Š., Faridová, P., Zeman, P.

Autoři v monografii shrnují výsledky empirické části svého výzkumu násilné sexuální kriminality v ČR. V krátkém vstupu je představena a rozebrána právní úprava násilných sexuálních trestných činů. Stěžejní část knihy představují výsledky analýzy empirických dat, sebraných na souboru 584 odsouzených pachatelů, kteří se dopustili 796 případů znásilnění či jiného násilného sexuálního trestného činu. Zdrojem dat pro výzkum byly trestní spisy, a tak se informace z deskriptivních a bivariačních analýz týkají nejen uložených trestů či ochranných opatření, ale např. i kriminální historie odsouzených pachatelů, místa a způsobu spáchání analyzovaných deliktů, sociodemografických a osobnostních charakteristik pachatelů včetně psychopatologie, nebo viktimologických proměnných. Relativně samostatnou část knihy tvoří kapitola, která přináší výsledky empirického šetření u podsouboru vězněných sexuálních delikventů, zaměřeného na zmapování osobnosti a kriminálních stylů myšlení u těchto pachatelů.

Trestní sankce – jejich uplatňování, vliv na recidivu a mediální obraz v televizním zpravodajství

Scheinost, M., Háková, L., Rozum, J., Tomášek, J., Vlach, J.

Publikace přináší shrnutí výsledků z další fáze řešení projektu „Teoretické a trestněpolitické aspekty reformy trestního práva v oblasti trestních sankcí“. Jejím jádrem jsou zjištění, vyplývající z analýzy dat získaných z Rejstříku trestů a týkající se dopadu alternativních sankcí a opatření. Dále tato monografie přináší poznatky z případových studií k uplatňování vybraných alternativních trestů, jakož i zjištění, vyplývající ze sondy, provedené mezi vězňenými pachateli trestné činnosti k jejich postojům k sankční politice a k problémům resocializace. Publikace také doplňuje vývojovou řadu názorů veřejnosti na sankční politiku na základě šetření provedeného v r. 2014. Monografie navazuje na publikaci vydanou v roce 2013 „Trestní sankce a jejich odraz v praxi, tisku a názorech veřejnosti“ a publikaci „Sankční politika pohledem praxe“ vydanou v roce 2014.

Zabezpečovací detence z pohledu vybraných zahraničních právních úprav

Škvain, P.

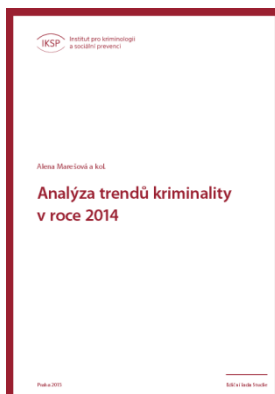
Publikace představuje dílčí výstup z projektu „Teoretické a trestněpolitické aspekty reformy trestního práva v oblasti trestních sankcí“. Zaměřuje se specificky na institut zabezpečovací detence a přináší rozbor právní úpravy zabezpečovací detence z pohledu vybraných zahraničních právních úprav. Primární pozornost je věnována úpravě tohoto institutu v Austrálii a dále v Německu. Výběr v tomto ohledu není náhodný, byť se jedná o právní úpravy, které vykazují značné odlišnosti, a to s ohledem na celkově odlišné pojetí právního systému. Účelem publikace je seznámit čtenáře se základní problematikou tohoto zvláštního opatření. Opomenuty nebyly ani širší historické souvislosti a významná judikatura.

Sankční politika a její uplatňování

Scheinost, M., Váľková, H., Háková, L., Hulmáková, J., Kotulan, P., Rozum, J., Šámal, P., Škvain, P., Tomášek, J., Vlach, J.

Knih je závěrečnou monografií, shrnující poznatky ze čtyřletého výzkumného projektu „Teoretické a trestněpolitické aspekty reformy trestního práva v oblasti trestních sankcí“. Zaměřuje se na postavení trestního zákoníku v kontextu vývoje trestního práva, resp. sankční politiky, význam alternativních sankcí a jejich uplatňování v justiční praxi, shrnutí poznatků k jednotlivým alternativním sankcím, jejich dopad na strukturu pachatelů a vývoj recidivy. Dále shrnuje poznatky k prezentaci trestního zákoníku a sankční politiky v médiích a výsledky průzkumu veřejného mínění k dané problematice. Na základě získaných poznatků byly formulovány návrhy na další perspektivy a možné korekce sankční politiky včetně návrhů de lege ferenda.

Analýza trendů kriminality v roce 2014

Marešová, A., Biedermanová, E., Diblíková, S., Martinková, M., Požár, J.

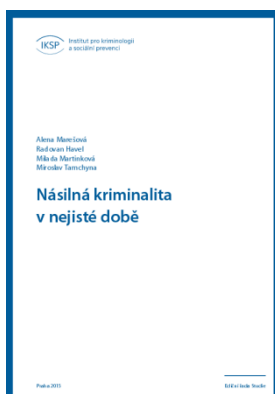
Publikace obsahuje základní informace získané z resortních statistik Policie ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR o trestné činnosti na našem území, a kriminologický komentář k nim. Dále nabízí informace o tzv. známých pachatelích, a to v členění podle pohlaví, věku a recidivy, informuje o změnách v počtu evidovaných obětí a zpřístupňuje některé informace o sebevraždách. Zvláštní kapitoly jsou v aktuálním vydání publikace věnovány vývoji českého vězeňství v posledním decenniu, problematice recidivy mladistvých pachatelů v trestněprávním smyslu, policií evidovaným obětím trestné činnosti a aktuálnímu tématu vývojových trendů kybernetické kriminality v ČR. Součástí publikace je tradičně mnoho doplňujících grafů a tabulek včetně příloh, navazujících na předchozí analýzy trendů kriminality.

Společenské zdroje vývoje organizovaného zločinu

Cejp, M., Blatníková, Š., Háková, L., Holas, J., Vlach, J., Trávníčková, I.

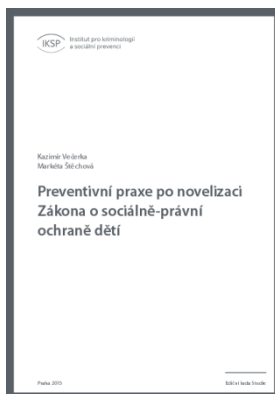
V odborné knize jsou prezentovány výsledky výzkumného úkolu „Vývoj závažné trestné činnosti ve vztahu ke společenským vlivům a rizikům“. Řešení navázalo na rozsáhlou výzkumnou činnost, která byla v IKSP problematice organizovaného zločinu soustavně věnována od začátku 90. let. Autoři v úvodu shrnuli dosavadní šetření a charakterizovali aktuální pojetí a souvislost organizovaného zločinu s jinými formami závažné trestné činnosti. Ve výzkumu se zaměřili se na dvě oblasti. Za prvé na analýzu kriminogenních faktorů, které existují v širším mezinárodním měřítku a v ČR v oblasti politiky, ekonomiky, práva, státní správy a samosprávy, života obyvatelstva a médií, a které by mohly být světem zločinu zneužity, za druhé na vývoj základních charakteristik skupin organizovaného zločinu na území ČR od počátku 90. let s výhledem k horizontu 2020.

Násilná kriminalita v nejisté době

Marešová, A., Havel, R., Martinková, M., Tamchyna, M.

Knih mapuje názory na současný stav násilí ve společnosti, dále stav násilné kriminality a jejich pachatelů z pohledu zahraničních i českých odborníků dlouhodobě se věnujících problematice násilí. Popisuje změny v kvantitativních a kvalitativních ukazatelích násilné kriminality v ČR v posledních letech jednak v rámci policií evidované kriminality, jednak z pohledu statistik trestní justice. Obsahuje též výsledky výzkumu, jehož cílem bylo zjistit, zda podle mínění expertů dochází v posledních 10 letech k nárůstu brutality a bezohlednosti v jednání pachatelů násilné kriminality, případně k častějšímu použití neadekvátního násilí v ostatním kriminálním jednání. Mapování současného stavu násilné kriminality má tam, kde zobecnění názorů není možné, charakter osobního stanoviska experta.

Preventivní praxe po novelizaci Zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Večerka, K., Štěchová, M.

Monografie navazuje na předchozí studii s názvem „Systémový přístup k prevenci kriminality“ a informuje o výsledcích dvou nových empirických šetření, které byly zaměřeny na širší souvislosti aktuálního stavu Systému včasné intervence poté, co nabyla účinnosti novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 401/2012 Sb. Práce se zaměřuje na možnosti a meze činnosti pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) v oblasti prevence a resocializace podle tohoto zákona a na činnost manažerů prevence na místní úrovni v této oblasti. Všímá si problémů realizace současných možností preventivní práce a poukazuje na silné i slabé stránky současného systémového přístupu k prevenci antisociálního jednání mládeže.

Prameny

Mládeži nepřístupno

Mendel, R. A.

Publikace je českým překladem zprávy Nadace Annie E. Casey „*No Place for Kids: The Case for Reducing Juvenile Incarceration*“, pojednávající o negativních důsledcích současného vězeňského systému pro mladistvé v USA. Autor vychází z přehledu dostupných výzkumných poznatků o fungování a výsledcích amerických nápravných zařízení pro mládež, popisuje reformní úsilí některých států v této oblasti, a nabízí doporučení, jak snižovat počty vězněných mladistvých a modifikovat vězeňské systémy pro mladistvé tak, aby lépe sloužily mladým lidem a společnosti jako celku.

Kriminální kariéry v organizovaném zločinu

Francis, B., Humphreys, L., Kirby, S., Soothill, K.

Publikace je českým překladem výzkumné zprávy britského ministerstva vnitra „*Understanding criminal careers in organised crime*“, zabývající se charakteristikami a kriminální kariérou pachatelů organizované trestné činnosti a rizikovými faktory pro zapojení do organizovaného zločinu. Zpráva přináší výsledky analýzy údajů o všech osobách, vůči nimž byla v letech 2007 – 2010 uplatněna trestní sankce, pocházejících z národní policejní databáze. V rámci kvantitativní analýzy byl výzkumný soubor pachatelů organizované kriminality porovnáván z hlediska kriminální kariéry se souborem pachatelů obecné kriminality a souborem pachatelů závažné trestné činnosti.

Plné texty všech publikací včetně anglického summary jsou volně dostupné na webu IKSP www.kriminologie.cz v sekci **Publikace.**